

IL-HDAX-IL HADD MATUL IS-SENA (2018) X'INH I L-KNISJA ?

Contributed by Frans Galea
Sunday, 17 June 2018

Din
hija il- Liturgija tal-Hdax il-Hadd matul is-Sena bi hsibijiet min Joe Rapa.

X'inh I-Knisja ? Mistoqsija ta'raq ! Ta'raq anke fi l-minijietna meta 'afna li ma tantx jinkwetaw fuqha jg'idu li l-influwenza tag'ha qed tisparixxi minn pajjijna kif sparixxiet minn 'afna pajjiji sekulari||ati. Malli ssemmi l-Knisja ibqa'ert li fta't su!!ett ja'raq u, b'sorpija, jinteressa lil 'afna. Iktar kemm il-bniedem isir « tad-dinja » iktar isibha bi tqila jifhem il-Knisja u jippretendi u jiddetta li l-Knisja trid issir b'alu, « biex ma tinqatax min-nies », jg'idu.

Nistg'u nirrispondu din il-mistoqsija billi ng'idu x'mhix il-Knisja. Il-Knisja ta'esu Kristu mhix xi Saltna ta'din l-art. Kristu sej'ilha « Saltna » b'alma sejja' lilu nnifsu « Sultan » « imma mhux ta'din l-art », Hu qal. Hafna minn !ol-Knisja stess waqq'u f'din it-tentazzjoni fl-img'oddi, u dan irri|ulta f'pompi lejda u palazzi g'al dawk li mxew l-aktar il quddiem fit-tmexxija tag'ha. Dan !ab ukoll marda ; marda ta'kompromessi u anke ftehim ma'gvernijiet u mexxejja tad-dinja li kienu 'atja ta'dnubiet kbar.

Il-Knisja ma tiddependix fuq kollox minn kemm in-nies tag'ha huma kapa i jmexxu, jorganizzaw u jkunu nte!!enti. Lanqas il-qdusija tag'ha ma tiddependi fuq il-merti u t-« tjeba » tal-bnedmin. Anke hawn, il-Knisja !ieli ediet g'al din it-tentazzjoni u ppruvat tikkopja d-dinja billi torganizza ru'ha tajjeb, tag'mel statisti i, statuti, ti!bor flus g'al pro!etti, issir brava fl-u|u tal-midja moderni… issir dejjem iktar effi jenti.

Lanqas hemm g'alfejn il-Knisja tag'mel 'afna storbu, tag'mel pressjoni, tkun vjolenti b'&mod makakk biex tikseb kisbiet temporanji u li jdumu ftit, b'al kull 'ala o'ra materjali. Il-Knisja m'&g'andhiex g'alfejn tkun popolista u titkellem b'&mod li jintog'lob biex issir popolari. Dan lieli sar fil-img'oddi u llum hawn min g'andu nostallija g'all-Knisja ta'&sittin sena ilu u iktar meta l-Knisja kienet « tikxef snienha » u tbejja& l-g'edewwa.

U lanqas ma hi l-Knisja xi NGO kbira ; organizzazzjoni bi storja antika ta'&karità. Il-missjoni tag'ha mhix prin ipalment biex tkun pre'&fil-pajjili l-fqar u titma&lill-foqra, anke jekk dan hi tag'mlu wkoll u tag'mel tajjed u tkun qed tobdi lill-Img'allem tag'ha meta tag'mlu. Imma l-Knisja mhix NGO. Hafna jixtiquha li tkun hekk. Anzi, id-dinja tirispettaha meta tkun hekk. Il-Knisja trid li l-Knisja tkun NGO u hekk ma to'loqx problemi billi tkun sinjal li mhux il-materjali biss jelisti.

Hemm 'afna affarijiet o'ra li mhix il-Knisja. Il-Knisja mhix Saltna ta'&din l-art g'ax hi mag'mula minn nies umli li skoprew li fi Kristu hemm g'ana u sens g'all-ajja li d-dinja mhix kapa i tag'ti. Bl-arroganza tag'ha b'&kollox, id-dinja hi mi'&lill-mewt. Kulma g'andha d-dinja qed imut. Kollox jit'assar, imma l-bniedem g'andu 'olma ta'&eternità ; ilorr fih vojti li l-etern biss jista'&jimla, u issa jew imbag'ad kull bniedem jili wi imb'&wi ma'&din l-ener'ija mo'bija lewwa fih.

Il-Knisja hi mag'mula minn nies dg'ajfa. Alla g'a'el lil l'rael, l-aktar dg'ajjed fost il-!nus. Hu g'a'el sajjieda b'ala l-ewwel dixxipli. Hu jkompli jag'el nies li jafu li huma dg'ajfa u li kulma g'andhom hu grazzja. Dan Alla jag'mlu u jer'&jag'mlu biex tidher il-glorja tieg'u u mhux tal-bnedmin. Gwaj g'all-bniedem meta jikseb il-glorja : kbira tkun il-waqq'a tieg'u. G'alhekk huwa l-Ispirtu s-Santu li jmexxi l-Knisja u mhux dak jew l-ie'or. U ter'&, l-Knisja hi qaddisa mhux g'ax hi mag'mula qaddisa min-nies, mill-membri tag'ha, imma g'ax fiha jg'ammarr il-Qaddis. Il-membri tag'ha huma qaddisin ukoll g'ax lew imqaddsa mill-Misteru tal-G'id ta'&Kristu. Huma qalu « Iva ! » lil Alla b'&qalbhom kollha, imma b'&daqshekk ma sarux qaddisin. Huma 'allex lil Alla jag'milhom qaddisin, u llum, b'al dejjem, il-Knisja hi mimlija nies qaddisa li ja'sbu li huma midinbin u ag'ar minn kul'add !

Il-Knisja hi « fqira » g'ad-dinja. Tajjed ! Hekk g'andu jkun. Id-dinja ma tifhimx fil-Verità. Dak li jimpressjona d-dinja hu falz minnu

nnifsu. Dak li jilbed l-applaws
 tad-dinja hu frug'a. Il-Knisja li waqqaf
 Kristu hi fqira, bla influwenza, bla setg'a, mag'mula minn nies normali li ma
 jiswewx. Hekk kienet il-Knisja
 fil-bidu. Imma kienet din il-Knisja li
 'akmet lill-Imperu Ruman, 'a!a li 'add ma g'amel qabel. Kienet din il-Knisja li ma tg'ajjatx u ma
 tbe||ax li ni||let lill-Imperaturi ta’ Ruma g'arkupptejhom quddiem
 Kristu !

Il-Knisja tassew li minn dejjem g'enet
 lill-fqir, lill-imsejken, lill-imwarrab.
 L-Istorja tixhdu dan ! Min
 waqqaf l-universitajiet g'all-ewwel darba ? Min feta' djar ta’ kenn g'all-orfni u
 !abarhom mill-!u' u l-mard tat-toroq ?
 Min 'enn g'ar-romol meta l-gvernijiet qajla kienu jelistu ? Min g'allet lill-fqar jaqraw u jiktbu u
 'e!!!hom jitg'allmu snajja li bihom bnew katidrali meraviljuji li huma
 l-glorja tal-bniedem ? Min g'aqqad
 l-Ewropa fi spirtu wie'ed komuni, fidi wa'da, kultura wa'da ? Dawn u tant o'rajn kienet il-Knisja li
 wettqithom g'ax fiha hemm l-Im'abba ta’ Alla tg'ammarr g'all-bniedem. Imma l-Knisja mhix NGO ! Mhux din hija l-
 missjoni ewlenija tag'ha u
 jekk nintilfu fl-attivilmu b'ala l-unika triq inkunu qed naljenaw ru'na. Il-Knisja qeg'da fid-dinja biex tkun Kristu
 'aj preljenti hawn. Hu veru li Kristu
 fejjaq u tema’, imma mhux din kienet il-missjoni ewlenija tieg'u. Hu lie biex imut g'all-bniedem u jqum biex
 jil!ustifikah u jag'tih ix-Shalom, is-Sliem, billi jfejqu minn lewwa u mhux
 minn barra. Dan hu x-xog'ol
 tal-Knisja : li xxandar lil Kristu b'ala l-Wa'dieni li jaf x’inhi
 l-problema tal-bniedem u li din qeg'da f’qalbu u mhux f’!ismu. Meta tag'mel dan il-Knisja ma tibqax popolari
 mad-dinja. Jg'ajruha li tifred, hi
 fundamentalista, anke omofobika !
 Hi li tag'ti 'ajjitha, b'all-Img'allet, biex issalva l-bniedem, u
 jg'ajruha li hi g'adu tal-bniedem g'ax ir-relijon i!!ib il-!ied, il-firda,
 id-differenza !

Huwa meta l-Knisja ssir tixbah dejjem iktar
 lill-Qaddej ta’ Jahweh li lema' Isaija, li hi ssir il-Knisja awtentika ta’
 Kristu.

L-Ewwel Qari

Alla huwa Sid l-Istorja. Kull min jemmen f’Alla, jemmen f’dan, anke
 jekk sikwit dan ma jidhirx minn dak li jkun jilri madwarna. Il-bniedem ja'seb li jilb il-pa i hu, li
 jie'u 'sieb din il-pjaneta hu, bil-politika u l-'sieb tieg'u. Min g'andu g'ajnejn tal-Fidi jara li Alla
 jo'ro! il-lid g'all-bniedem mill-ilbalji li hu jwettaq.

U jekk Alla hu Sid l-Istorja, g'ax inkella

‘Alla hu, Huwa wkoll Sid l-Istorja tal-Knisja.

Huwa Hu li jmexxiha, jnaddafha, jilborha, jisqija, j’ammlilha l-amrija ta’ madwarha u jdemmilha biex jag’tiha s-sustanzi. Hu jinqeda bin-nies, bil-profeti li jibg’at, anke bis-sistema tag’ha, imma huwa Hu l-qawwa mo’bija fil-Knisja. E’lekkel dan lem’u ‘viljoni, ‘forma ta’ parabbola.

l’rael kien sar si’ra kbira, imma minnha l-Mulej qata’rimja l’g’ira, tarja li kien il-Messija li tweled minn l’rael. Huwa jera’ din ir-rimja post g’ammil u saret si’ra enormi li ta’tha lew jistkennu l-bnedmin minn kull lens u lingwa. Kristu sar Knisja li firxet il-frieg’i tag’ha kullimkien. Hija Kattolika, jilfieri Universali. Mhemmx iswed jew abjad, sinjur jew fqir, intelli’enti jew ta’ bla skola, sid jew ilsir… kul’add hu a’wa g’ad-dell ta’ din is-si’ra. Dak li t-Torri ta’ Babel fired, il-Knisja g’aqdet. Imma huwa Alla li jista’ jnixxfilha l-weraq tag’ha, jew inkella j’addarha wara l-mien ta’ nixfa.

Qari mill-Ktieb tal-Profeta E’lekkel. 17, 22-24

Dan
jg’id Sidi l-Mulej:

"Jien
naqta' mill-qu ata ta - edru l-g'oli,

minn
tarf il-frieg'i l-g'olja, rimja l'g'ira,

u
nxettilha fuq il-muntanja g'olja u kbira;

fuq
il-muntanja l-g'olja ta' l'rael inxettilha.

U
hi to'ro! il-frieg'i,

u
tag'mel il-frott,

u
ssir silra sabi'a ta - edru.

U
ta'tha jistkenn kull tajr tal-!wiena',

jistkennu
g'ad-dell tal-frieg'i tag'ha.

U
jag'rfu s-sil'ar kollha tar-raba'

li
jien il-Mulej,

li
silra g'olja n ekkinha,

u
silra |g'ira nkabbarha;

nnixxef
is-silra l-'adra,

u
n-niexfa bil-weraq in'addarha.

Jien,
il-Mulej,

tkellimt,
u li g'edt nag'mlu."

Salm
Responsorjali

&afna
ja'sbu li “tkun tal-Knisja” jfisser li ti a"ad mill-gost tad-dinja,
tas-sabi', titlaq il-&ajja, ti a"ad, tkun dejjem bil-geddum. Din hi gidba li deffes ix-xitan fil-mo" ta’

'afna. Din hija injoranza dwar il-Knisja
 u dak kollu li t'fisser. Mhux veru li
 Kristu jrid je'odlok xi 'a!a. Anzi Hu
 jrid jag'tik il-Fer', il-elsien, l-Im'abba; u dan kollu 'gratis', jilfieri
 'xejn, bla ma jippretendi xejn. Kirstu
 huwa g'otja s'la ta' Alla g'all-bniedem li Hu 'alaq.

Il-bniedem

li 'sab' lill Kristu huwa bniedem mimli gratitudni u radd il-'ajr; ma jafx kif
 g'andu jg'id 'Grazzi!' lill Alla.
 Is-Salmista jfa'ar lill Alla bil-kliem li jujaw il-bnedmin imma huwa
 t-ta'bit u t-'annin tal-qalb li l-a'jar li jesprimu l-Im'abba. In-Nisrani, il-ma'bub ta' Kristu, huwa b'al
 si'ra sabi'a tal-palm li l-qawwa tag'ha qeg'da fejn ma tidhix. L-g'eroq 'oxnin tag'ha huma l-qawwa tag'ha. Dawn jinlu
 'l isfel 'afna sakemm isibu
 l-ilma g'addej 'ieri ta' id-dejert mejjet.
 U anke jekk xuxxitha hi ta' in-nar tax-xemx qalila, hi ma tinkeddx g'ax
 il-'in kollu terda' mill-ilma misterju dejjem lej.

Dan

hu n-Nisrani! Jekk Kristu ma jrid jie'u
 xejn lil 'add, xorta ma wieg'edx 'ajja 'afifa.
 Min l'obb ma jafx joqg'od bi kwietu.
 L-Im'abba hi l-isba' 'a!a u t-tbatija fl-Im'abba tifle in-niggieja
 tag'ha. Kemm hi a'jar 'ajja bi tbatija
 imma mimlija M'abba, milli 'ajja komda, ma jdejqek 'add, imma wa'dek, dejjem
 wa'dek, dejjem bil-g'atx g'al tbissima.
 Imma jekk in-Nisrani g'andu x-xemx tal-kuntrarju til're! fuqu, hu ma
 jg'ejiex, ma jiddejaqx, ma jaqtax qalbu, ma jgergix; g'ax il-'in kollu jixrob
 mill-ilma mo'bi tal-Im'abba tal-Mulej tieg'u.

U

anke jekk is-si'ra tixjie', tibqa' tag'ti l-frott, tibqa' tag'mel il-'id, u
 tfa'ar lill Alla. Tibqa' t'addar f'dinja
 bla kulur g'ax kul'add 'siebu fih innifsu.

Ritornell: Tajjeb li nfa'ru l-Mulej.

Salm
 92

Tajjeb li nfa'ru l-Mulej,

li ng'annu lil ismek, inti l-G'oli,

Nxandru fil-g'odu t-tjieba tieg'ek,

u billejl il-fedeltà tieg'ek,

Il-bniedem !ust b'all-palma j'addar,

b'al edru tal-Libanu jikber.

M'awwlin f'dar il-Mulej,

i'addru fil-btie'i tat-tempju ta' Alla
tag'na.

Sa fi xju'ithom il-frott jag'mlu,

kollhom 'ajja u 'dura,

biex ixandru li !ust hu l-Mulej, blata
tieg'i,

u ebda qerq ma jinsab fih.

It-Tieni Qari

L-arma sigrieta tan-Nisrani hi li hu g'andu ertezza,
“Assurance”, garanzija fil-fond ta’ qalbu li hu mhu se jmut qatt. &a jixjie', jimrad, u jmut !ismu kemm
irid,
imma l-&ajja tibqa’ g'addejja, g'ax il-&ajja !ejja minn Alla u hu jaf li Alla
j'obbu b’lm'abba eternal. Din mhix ajta!
Dan mhux g'ax g'allmuhielu fid-duttrina.
&add mhu se jpo!!i rasu ta't mannara g'ax xi 'add qallu li hemm &ajja
o'ra. Il-Fidi hi li l-Mulej imisslek
qalbek fis-setg'a tal-Ispirtu s-Santu, u z-zkuk li int !bart b’dak li smajt fuq
Alla, jie'u n-nar fik u jsir &u!!ie!a li 'add u xejn ma jista’ jifihielek! Dan hu veru.
Staqsii lil min !arrab dan.

It-tag'lim isir konvinzjoni, u din il-konvinzjoni dwar
l-Im'abba ta' Alla u l-Ajja ta' Dejjem tiddillek il-mod kif t'ares lejn
kollox: lejn is-salib, lejn in-nies, lejn l-Istorja li g'andek, lejn
il-problemi li qabel kienu donnhom muntanji imma li 'dejn i - ertezza tar-reb'a
fuq il-mewt, isiru jrar jg'ir. "A'na
ng'ixu bil-fidi", jg'id San Pawl f'dan il-qari.
I - ertezza ma tilix biss minn 'wejje! li tara. "add minna ma mar fuq il-qamar, imma nafu li
fuq jistg'u jinlu n-nies g'ax erti li darba nilu.

Din il-Fidi hi rigal ta' Alla. Jekk m'g'andekx, tista' titlobha. Anzi nistiednek titlobha.

Qari
mit-Tieni Ittra ta' San Pawl Appostlu lill-Korintin. 5, 6-10

&uti:
A'na
dejjem qalbna qawwija u nafu li sakemm indumu mlibbsa b'dan il-lisem, nibqg'u
'l bog'od mill-Mulej: g'ax a'na ng'ixu bil-fidi u
mhux bil-viljoni.

A'na
qalbna qawwija u perswaji li a'jar no'or!u minn dan il-lisem u mmorru noqog'du
g'and il-Mulej. G'alhekk
fuq kollox a'na nfittxu li nog'!bu lilu, sew jekk nibqg'u hawn, sew jekk
no'or!u minn dan il-lisem.

Je'tie!
li lkoll kemm a'na nidhru quddiem it-tribunal ta' Kristu, 'alli kul'add jie'u
skond it-tajjeb jew il-'ajin li jkun g'amel meta kien g'adu 'aj
fil-lisem.

Evan!elju

Kristu jrid li jkollu Knisja umli u dawn

il-parabboli li se nisimg'u jixhdu g'al dan.

Il-bidwi huwa dak li jevan!elizza.

In-Nisrani huwa evan!elista min-natura tieg'u. Jekk sab lil Kristu kif qatt jista' jkun li ma jtkellimx fuqu. U jekk isib li

l-kliem hu fqir wisq, jew hu dg'ajjed biex jittellem quddiem 'addie'or jew anke f'widnejn 'addie'or, hu jista' jxandar, jifja, jierrieg'a billi jg'ix skont Kristu. Dan ikun 'afna mhux ftit.

A'na ngergur li ftit naraw frott

fl-evan!elizzazzjoni. Donnu nitfg'u

il-ierrieg'a u ma jikber xejn, anzi donnu li l-art qieg'da dejjem iktar

titballat! Mhux veru! Kollox miexu lejn it-tajjed,

fis-sigriet. Il-Mulej jaf x'inhu

jag'mel. In'allu f'idejh! Nitfg'u ir-responsabilita' tal-frott fuqu. L-ispallejn ta' Alla jifil'u g'al 'afna responsabilita', tbizax!

Il-Knisja qeg'da f'idejn tajba... M'hemm

g'alfejn noqog'du nifta'ru li 'add ma jista' g'aliha. Dan hu kliem fierag' tal-bnedmin. Anzi hu tajjed li ng'addu min-nixfa, minn

l-mien fejn dak kollu li kien jidher sabi' f'g'ajnejna, sejjer lura. Tib!ax.

&aliha tijre! ix-xemx. Ftakar li

s-sil'ra l-vera tinsab mhux mill-'amrija f'fuq, i'lda ta't, fejn hemm l-g'eruq

li ma jinta'qux mir-riefnu, u fejn hemm l-ilma tal-Isirtu s-Santu g'addej li

n-nixfa ma tafx bih.

Fidu ja f'Alla! Kemm fil-ajja tag'na personali, kif ukoll fil-ajja tal-Knisja.

Versett: Hallelujah. Ilqg'u bil-'lewwa l-kelma m'awla

fikom, li tista' ssalvalkom irwie'kom. Hallelujah.

F'dak

il-mien: esu qal lill-kotra tan-nies: "Is-Saltna ta' Alla hi b'al meta ralel

ikun xe'et il-ierrieg'a fl-art. Rieqed

jew imqajjem, billejl jew binhar, il-ierrieg'a tinbet u tikber, bla ma jaf

kif. L-art trodd minnha nfisha l-ewwel il-barma, mbag'ad is-sbula,

mbag'ad il-qam' mimli fis-sbula. U meta l-frott isir, malajr

il-bidwi jmidd idu g'all-min!el, g'ax ikun wasal l-mien il-'sad."

U

qal: "Ma' xiex sejr inqabbluha s-Saltna ta' Alla, jew b'liema parabbola

nfissruha? Qisha |errieg'a tal-mustarda; din meta tin|ara'
fil-'amrija, hi l-i ken fost il-|rierag' kollha fuq l-art; imma wara
li tin|ara' tikber u ssir l-akbar wa'da fost il-'xejjex kollha, u to'ro!
frieg'i wesg'in, hekk li l-g'asafar ta' l-ajru jkunu jistg'u jistkennu
g'ad-dell tag'ha."

B''afna
paraboli b'al dawn kien ixandrilhom il-kelma, kif kienu jistg'u jifhmuha
huma, u ming'ajr xi parabbola ma kienx ikellimhom; imma lid-dixxipli
tieg'u, meta kien ikun wa'du mag'hom, kien ifissrilhom kollox.